

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és UEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre	2 kor.
Fél évre	4 "
Egész évre	8 "
Egyes szám ára	20 fill.

Felelős szerkesztő:
ZÁDORV KÁROLY.
Lap kiadó tulajdonos:
FIGULI ANTAL.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a ... .. Kiadóhivatalhoz küldendők. ... ..
Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények árszabály ... .. szerint számíttatnak. ... ..

Ünneplés.

Az az ünnep, melyet pár nappal ezelőtt ültünk meg, a magyarság ünnepe volt. Egy régen elmúlt, de a szivekben még mindig élő bübájos kor szimboluma az, amelynek a hatását mindig érezzük, bensőségét mindig átéljük, mikor az a nap felvirrad. Lehet is! Az a Magyarország, az a magyar nép még most is szent; az a Magyarország, az a magyar nép még most is büszkeséggel tölti el a keblét az emlékezés pillanatában. Erős volt mindkettő, szilárd és megingathatatlan. Erkölcsében puritán, jellemében tiszta s ha szellemi fölényét nem is tudta előtérbe helyezni a többi népek nagy tömegének, voltak nagy, megbámulandó tettei, amelyek míg egyrészt büszkeséggel töltötték el a maroknyi magyar népet, tiszteletet és pedig feltétlen tiszteletet parancsoltak még azoknak is, akik nem voltak barátai a magas röptű Turulnak. Az az erélyes és munkáiban mélyreható nép megtudta mutatni életképességét azoknak a nemzeteknek, népeknek, melyek sokszor, mint vihar a fővényt elsöpörni akarták ezt a kis családot. Összműködés, engedelemkedni tudás, az erősebb respektálása (legyen az az erő akár mint ilyen, akár szellemi, vagy erkölcsi) adta meg ennek a népnek a hosszu, ezer évig tartó életet. Ezen az alapon írta be nevét ez a nemzet a világtörténelembe.

Ma már más a magyar. Az az erkölcs, az a szellem, az az erő — sehol. Gyöngék vagyunk mindenképen. Szellemi életünk, erkölcsi tartalmunk nem az, ami a fiatal Magyarországot vészben, viharban megedzette. Lehullott arcunkról a rózsza s ha van is pir a redők közt, az aszott arc valyon minő pirosságban ég? Az önéret, legyen az nemzeti vagy egyéni meg van-e az első század közvetlen értelmében? Az a egyszerű alapvető munka, amely fundamentumot adott ennek a gyönyörű földnek, mintha hiába-való lett volna. Korhad, lazul s a nép, Magyarország népe nem bír foglalkozni a tatározással, hiányzik nála az öserő.

Azon az ünnepen pedig emlékeztünk régiékről. S amint hérceink szálas fái megrázták hatalmas üstöküket az erősebb fuvalat csókjára, átrezgett lelkünkön egy boldog, egy egyszerű és nemes idő emlékezete, melynek egyetlen paránya többet ér mai, külsőleg ragyogó, de belsősegeiben szomorú és gyászos életünk egész tömegével.

Láttuk, amint fejünk felett megsuhogtatta szárnyait az idő, láttuk a vén, tetterejében vén népet, éreztük azt a ma már kínos és keserű valamit ami azt mondja nekünk: Gyöngé né és tehetetlen intelligencia. Annyi év után már látjuk szétzúllottan mindazt a nagy nemes erőt, mely ha magyarsága tudatában egyszer tetterekesen sikra szállna, meg tudná hódítani még-

egyszer ezt az országot. Mert ez a drága föld arra vár. Magyarságunk ma már szegényen meghuzódik más nemzetiségek köpenye mögött, hogy még azt se érezzük, amit pedig kellene, hogy mi vagyunk az államfentartó elem.

Mikor jön el az az idő, mikor felébredünk mint egy ember? Mikor acélozódik meg a kar, mikor a lélek? Erkölcsünk mikor térnek vissza az ezer év előtti mederbe. Mikor halljuk az új-jongást magyar szívhez szólva, magyar kebelből eredve, mikor magyar kéz szorít magyar kezét?

Rajongva gondolunk egy boldogabb időre, mikor nemes és szent eszmék töltik el a magyar ember keblét, mikor felkél a régi erő s tenni, sokat mindent tenni lesz a vágya a magyarnak. És ennek az időnek itt kell lenni nem sokára. Lehetetlen, hogy eszmék, erkölcsök, nemes gondolatok oszoljanak fel, mint a rothadó test. Lehetetlen, hogy érzés, magyar ember szive dobbanása a semmiségbe vesszen, lehetetlen, hogy nemzeti büszkeség és öntudat, belefuljon más népek, nemzetparányok okvetetlenkedésébe.

De mikor lesz e fölséges idő?

Mikor az ébredés?

Mikor fog buzogni a vér, mikor érint meg szárnyával a haladás szellője?

Mikor lesz már egyszer igazán ünnep a világon?

„PETROZSÉNY és VIDÉKE” TÁRCAJA.

Napkelet országa.

A japán gyermek mihelyt megszületik, japán számitás szerint már egy éves. Japánországban szokás, hogy az ismerősök meg a rokonok az újszülöttet anyjával együtt gazdagon megajándékozzák. A csecsemő különösen sok finom gyapju meg selyemszövetet kap ruháskákra. Minden ajándékhoz szárított halat és tojást mellékelnek, ami — hitük szerint — szerencsét hoz. Ha a gyermek egyhónapos lett, ünnepes körmenettel az összes rokonok és ismerősök a templomba kísérik, ahol valamelyik — pogány — istennek ajánlják védelmébe. Ettől a perctől fogva egész életén át ennek az istennek az oltalmában van. Hozzá fordul minden kérésével és töle vár orvoslást és segítséget minden bajában. Ez után az ünnepes művelet után a szülők rizst, halat meg tojást küldenek az újszülők megajándékozóinak. A japán gyermek ifjúkora a zavartalan és meglegedett boldogságnak láncolata. A legkisebb csöppséget is mindjárt kimonóba (ruhába) öltöztetik. A nálunk szokásos pólyát Japánországban nem ismerik, a csecsemőt nem szorítják párnákba és nem kötik le anyjára, hogy alig tud mozogni; kezeckéjével, lábcskájával úgy hadonászhat, ahogyan jól esik neki. A jobbmodu családban a csecsemőt a szolgálónak adják át, aki az apró jószágot a háttára köti és így végzi a házi dolgát. A szegénysorsuaknál a nagyobbik testvér köti háttára az alig néhány hetes gyermeket és addig cipeli magával, míg a maga lábára nem áll. Különös látvány Japánországban, mikor hét-nyolc éves leánykák, ezzel az eleven batyuval a hátukon lapdáz-
nak.

A kis japán leánykát zsenge korától fogva föltétlen engedelmességgel szoktatják. Az ellentmondás nélkül való szófogadás japán fölfogás szerint az asszony legszebb és legnagyobb erénye.

A japán nő egyetlen hivatása és foglalkozása a háztartás. Az erre való előkészülésben merül ki az egész leánynevelés. Vén leányt nem lehet találni a fölkelő nap országában, ott minden leányt feleségül vesznek. A japán férfi azt tartja, hogy a leány azért van a világon, hogy feleség meg anya legyen belőle. A fiatal leányoknak egyetlen kívánságuk, hogy tessenek a férfiaknak. Ezért a csinosítás minden csinját-binját alkalmazzák, anélkül azonban, hogy kacérkodnának. A kacérságot meg a csókot nem ismerik Japánországban. Minden héten kétszer-háromszor nyilvános fürdőbe mennek a lányok, de olyan forró vizet használnak, hogy európai ember leforázná magát vele. Különös gondot fordítanak a haj ápolásra. A szépítő szerek dolgában igen járatosak; kora ifjúságtól fogva külön tanítónők oktatják őket erre a tudományra.

A japán nevelés főelve a gyermekben, különösen a leányban az önmegtágadást meg az önuralmat kifejleszteni. A japán leánynak örökösen mosolyognia kell, még akkor is, ha sirásra áll a szája. Soha sem szabad rajta észrevenni, hogy talán bánat vagy szomorúság gyöttri. Tisztának, kedvesnek és vidámnak is kell lennie. Mihelyt felnőttek tekintik (ez tizenkét-tizenhárom éves korában történik), a háztartásban bizonyos kötelezettséget vállal. A háznak legidősebb leánya szolgálja ki a vendégeket, az ő kötelessége a finom rizsbort úgy önteni az apró csészékbe, hogy minden sértést elkerüljön; egy-két csöppel több vagy kevesebb a kellelénél, ugyanis halálos sértődést okozhat és a ház vendégszerető híret örökre megszégyenítheti. A vendég csak a ház urával

ül az asztalhoz, a háttérben áll a gazda leánya két cseléddel és ügyel a vendég kívánságára. A szülők távollétében a nagy leány fogadja a látogatókat és neveli az apróbb testvéreket. A szegényebb sorsu családok nem tartanak cselédet, ott minden házi teendő a leányok végeznek. Az anya csak a főzést vállalja, meg ügyel a leányaira. Azonban a japán leányok élete nem áll csupán rideg kötelességteljesítésből, vannak nekik is olyan napjaik, amelyeken mulatnak és vigadnak. Ilyen ünnep a cseresznye-fa-virág, meg a Krizantémum-ünnepe. Ezen a két napon az egész család virágba borult fák alatt tanyázik és vigadozik a kicsinyekkel. Kedves ünnepe a leányoknak a baba nap is, amely minden hónapnak harmadikára esik.

Mihelyt a japán leány betöltötte tizenhatodik életét, vőlegényt keresnek neki. Szabadon választhat a kiszemelt férfiak között, senkinek sem jutna eszébe, hogy valamely vőlegényhez hozzáerősakolja és így emberi számitás szerint boldog házassáletnek nézhet elibe. Szerelmet és gyöngédséget nem kíván a japán férj feleségtől, csak föltétlen engedelmességet. A menyasszony hozományul készpénzen kívül (ha van) annyi selyem kimonót kap, hogy egész életére el van látva ruhával, ezenkívül a főzőedényt meg a teakészletet neki kell a házhoz hozni, úgyszintén néhány meleg takarót, meg egy kézimunka kosárkát. A lakodalmat nagy ünnepséggel ülik meg. Ott szokott lenni minden rokon és ismerős. Az esküvő után megkezdődik a japán nő rabsága: teljesen az urától függ, nincs sem akarata, sem véleménye eleven gép, melyet a férj önkénye igazgat. A gyermektelen asszonytól minden szertartás nélkül elválhat a férfi. Mennél több gyermeke van az asszonynak, annál nagyobb a becsülete a férje családjánál. Ha özvegyiségre jut, a legidősebb fia uralma alá kerül, ez parancsol neki és az anyának nem szabad az ő engedelme nélkül még az utcára sem lépni. Szóval a japán nő örökkön örökké rabszolgasorban él és mindig kiskoru marad.

KÜLÖNFÉLÉK:

— **A király születésnapját** mint minden évben, úgy most is fényesen ünnepelte meg Petrozsény közönsége. Az előző estén a társulati zenekar körül járta a fényárban uszó várost. A zenét óriási közönség hallgatta végig a főtúcán. Kedden reggel a templomokban ünnepies istentisztelet volt, melyeken a testületek zászlók alatt vettek részt. A tüzoltóság és a járási ipartestület a társulati zenekar indulói mellett felvonulást tartottak.

— **Szent-István napja.** Ennek a specialis magyar ünnepnek gyönyörű idő kedvezett. Ha nem tudtuk volna, hogy a Páring aljában vagyunk, a Rivierát képzeljük volna körülünk. Szerdán este a társulati zenekar Pán karmester vezetésével tizenöt adott a kivilágított város több pontján s az ünnep délelőttjén a róm. kath. templomban nagymise volt, a melyet Buda y plebános celebrált. A szorongásig megtelt templomban ott voltak a testületek és hivatalok képviselői is, kik a misét megelőzőleg nagy figyelemmel halgatták Buda y plebános magas szárnyalású s fordulatokban gazdag beszédét, a melylyel a nap jelentőségét fejtegette. Délután a járási ipartestület és az újonnan megalakult tüzoltócsapat együttes mulatságra gyűltek össze, a mely a legteljesebb mértékben sikerült. A tüzoltók a társulati zenekartól kísérve diszfelvonulást rendeztek a főtúcán, a Wagner vendéglőjeig, hol az udvaron felállított sátorban a zenekar hangversenyt adott. Volt ott aztán népmulatság és tűzijáték este. A tűzijáték végeztével a résztvevő közönség a nagyterembe vonult, hol a fiatalság táncra pendülve mulatott reggelig.

— **Halálozás.** Id. Fodor István petrozsényi szíjgyártó és nyergesmester folyó évi augusztus hó 21-én hajnali 2 órakor életének 70-ik, házasságának 42-ik évében jobblétre szenderült. Temetése f. hó 23-án d. u. 4 órakor lesz.

— **Eljegyzés.** Vilhelm Ernő czellai kereskedő eljegyezte Hild Rezsinkét, Hild Herman csimpai kereskedő hűgát.

— **A „Petrozsényi Önk. Tüzoltó-Egyesület” javára adakoztak:** M. kir. közsébnáyahivatal 1000 K., Petrozsényi Takarékpénztár r.-t., Pollacsek és Scheibé, „Duna” biztosító társaság, Hitelbank r.-t. 100—100 K., Janza Vazul főszolgabíró, Dr. Rosenberg Ignác, Marek Mór, Klein Testvérek 50—50 K., Peccol Antal 30 K., Sztranzky Ferenc, Azzola B. János, Várad Vilmos, Schaffer Mihály, Sternberg Bertalan, Gerbert Béla, Buda y János, Erdős László, Dombora László, Kosztella János 20—20 K., Figuli Antal 16 K., Reiszner József, Krausz József, Klein Lipót, Bóza József, Szüszér Mihály és fia, Török Mór, Pick Samu, Dr. Olárius Miklós, Nikolajevics Plátó, Grausam Károly, Dr. Ábrahám József, Csucs Markucz, Graffius Vilmos 10—10 K., Wiegand Adolf 8 K., Hermann Adolf, Berger Adolfiné 6—6 K., Braun Albert, Weisz Móritz, Steiner R., Goldstein Albert, Rosenthal Manó, Székely Gyula, Dr. Makrai Lipót, Kaszián Sándor, Klinga József, Halász Andor, Dobrolánszky Károly, Tranzl és társa, Sohr Henrik, Junger Samu, Gundel Károly, Szüszér Bernát 5—5 K., Steiner Ferenc és Társa 4 K., Glauber Ignác, Groszek Viktor 2—2 K., Összesen 2084 K. A nemesszivü adakozók fogadják úgy összesen, mint külön-külön hálás köszönetünket. *Prileszky Pál* főparancsnok, *Sternberg Bertalan, Erdős László* parancsnokok.

— **Értesítés.** A petrozsényi állami elemi népiskolánál az 1908/9-ik tanév f. évi szeptember hó 1-én veszi kezdetét. Szeptember 1, 2, 3, 4 és 5-ik napján egyik központi tanteremben, d. e. 8—12-ig, d. u. 2—4-ig a mindennapi, 7-én pedig az ismétlőtanteremben beiratása lesz. 9-én a rendes tanítás megkezdődik. A beiratásra minden tanulót szülője, gyámja, gazdája, vagy valamelyik felnőtt testvére tartozik fölvezetni. Ugyanekkor a gyermekre vonatkozó adatokat lelkiismeretesen bemondani, illetőleg az „Értesítő könyvecské”-ket magukkal hozni kötelesek. Petrozsény, 1908. aug. 19-én.

Az igazgatóság.

— **A lupényi áll. el. népiskolánál** az 1908/9 tanévre a beiratkozások f. évi szept. hó 3, 4, 5 és 7-én d. e. 8—11-ig, d. u. 3—5-ig fognak eszközöltetni.

Az igazgatóság.

— **Színház.** A múlt hét színházi estéről ha nem is bőven, de szorgalmasan beszámoltunk. Igyekeztünk kiemelni azt, ami jó és ha olykor a bántóbb szertelenséget megemlítettük, a legnagyobb jóakarat vezetett minket. A héten megemlítésre méltó dolog kevés volt. Ha azt mondjuk kevés, csak az értékre vonatkoztatjuk kife-

lentésünket. Mert két este volt, ami igazán élvezetet nyújtott a közönségnek. A közönségnek. Elvégre a tetszés vagy nem tetszés teljesen más mint a kritika. Lehet, hogy a vidéki kritikának sokszor és sokan még jogosultságot sem adnak. Pedig mindenesetre van annyi értéke, mint a vidéki színészetnek. Felfogás dolga. Kedden Kövesi bohózatát adták színészeink, a Keserű mézes hetek-et. Telt ház és szívesen nevető közönség előtt. Ezzel persze nem azt mondjuk, hogy a darab u. n. jó. Egy csomó helyzet komikum, egy nagy-nagy kalap vécél, ami már magában biztosítja a sikert. És a társaság eléggé megálta a helyét. Hogy előbb a hölgyekkel végezzünk: Fonó Gizi pompás Amanda volt, akárcsak a kis Kovács lány. Kulinyi meg valóságos elemében volt. Értelmesen és közvetlenül beszélt, amihez temperamentumos mozgás járult. Kedvesen megjátszott szerepéért sok tapsot kapott. A férfiak közül a legkövetlenebb Fekete volt, bár Liptai és Köhalmi is a legjavát adták tudásuknak. Ha megemlítjük Deákot és Sziklait, az estéről bő tudósítást adunk.

A szerda este szép volt jó volt és értékes is. Nem szándékszunk a „Dollárkirálynő”-vel bővebben foglalkozni, mert azt sem a terünk, sem a különös helyzet meg nem engedi. Azonban azt mondhatjuk, hogy minden silány és érdektelen meséje mellett ez a kedves operetta, ami már-már a dalmi felé hajlik, számíthat a további érdeklődésre. Kedves, kissé tartalmas muzsikája színes és dallambó. A felvonások fináléi gyönyörűek. Van egy kvartet benne, ami egymaga egy kis zenéi remekmű. A második felvonásban a belépő hármás (Fonó, Dénes, Deák) buja, szép nóta. Az első felvonás szerelmi duója — ami különben átvezet az egész operettné — óriási hatást keltett. Az előadásról csak a legjobbat mondhatjuk. Összevágó és értelmes volt. Püspöki hálás szerephez jutott, amit teljes lélekkel igyekezett megénekelni. Sok tapsot kapott, Szirmai meg Fonó Gizi olyan közvetlenek voltak, amitőlük az alatt a rövid idő alatt a mióta itt vannak, nem is láttunk. Fonó Gizi különben ma estére teljesen megtisztult a tulszásoktól, ami neki is a szerepnek is nagy előnyére volt. Köhalmi a szenttrózt elnöke nagyon tetszett a közönségnek. Fonóval énekelte kettőse a harmadik felvonásban, amit a kar kísér a legszebb pontja volt a szerepének. Sziklai ma tulságosan izléses akart lenni, ami nem egészen sikerült neki. Különben kifogástalanul énekelte és kabarészerűen mozgott. Deák meg Dénes ez estén csupa kedély voltak. Valami amerikaiás izü bohémosság ömlött el ezen a két fiatal színészen, ami a közönséget valósággal megvesztegette. Hogy a kar kifogástalan volt, aztán meg a Tall muzsikája az értékéből nem vesztett, azt a karmester tudásának tudjuk be. Ez a külsőleg jelentéktelen ember, mint muzsikus magasan felette áll az átlagnak. Szeretnők, ha a magánénekesen is úgy tudna uralkodni mint a karon s az ő intenciója szerint énekelnek meg az összes szerepeket, mert akkor — bizonyos — egyéni és egységes karaktere lenne az egész előadásnak, ami az este még nem volt meg.

Csütörtökön — Szent István emléknapiján — előadás nem volt az ipartestületi és tüzoltó mulatság miatt.

Pénteken este a „Koldusgróf” ment kis közönség előtt, elég jó előadásban. Ha nem láttuk volna a darabot, talán a fogyatékosok nem tünnek volna fel, de így sajnáljuk pl. a kedves kvekker hármast. A szereplők kissé unottan játszottak, élén Sziklaival a címszerepben, aki annyira ment a kedélyeskedésben, hogy a Szirmaival való táncát nem is tartotta érdemesnek ma este ellejteni. Hanem elejteni igen. No majd máskor. Szirmai be volt rekedve és így az éneke élvezhetetlen volt. Kulinyiról csak jót mondhatunk, szépen énekelte és értelmesen beszélt. Fekete is megtette a kötelességét. Deák (Slippel) kedélyes volt, a maskája azonban nem volt sikerült. A kis Bogumil gróft egy apró fiu játszotta: Szíjgyártó Jenőke, aki mindenkit meglepett értelmes beszédével és kedvesen előadott dalával.

— **Közbiztonságunk.** Vulkánban történt vasárnap éjjel. A Vulkánból Petrozsény felé jövő vonathoz igyekezett egy fiatal ember, aránylag elég korán, este kilenc óra után pár perccel. A főtúcán azonban elébe állott négy ismeretlen munkás ember s pénzét követelt tőle pálinkára. Mivel pedig nem mutatkozott hajlandónak zsebbeli dolgai ilyen elintézésére, a javában illuminált férfiak úgy elpáholták szegényt, hogy három napig nyomta az ágyat. Különben meg is furdatták a barátságos Merisora vizében, bár az éjszaka elég hűvös volt és a víz kellőképpen hideg. Ezt az esetet pedig korántsem akarjuk a vulkáni rendőrség számlájára írni.

— **Lopás.** A napokban a radnai bucsuról megérkezett Vulkán állomásra egy asszony, aki jól megpakott kofferját szerette volna valakivel a lakására vitetni, mivel hogy igen nehéz volt s ő gyöngének érezte magát erre a munkára. Ajánlkozott is egy fehér nadrágos román munkás, hogy ő pár hatosért majd felcsap kulinak. Amint a Merisora hidjához érnek egy tócsa állta utjokat a koffert cipelő munkás jóakarattal ajánlotta az asszonyságnak, hogy térjen a vasúti vágányok közé, mert így megmerül a cipellője. A koffer tulajdonosa meg is értette s teljesítette is a szíves tanácsot, de míg ő a száraz uton kedélyesen átment a hid tulsó oldalára addig a jó román atyafi az éj sötétjében eltűnt, magával vivén a fehér nadrágon kívül a tele kuffert is. A csendőrség nyomoz.

— **Drága szerelem.** Furfanggal kaparított meg Schenk Jakab urfi G. susztermestertől kb. 80 koronát. A dolog úgy történt, hogy a nagymenyű csemete elhitette a már öreg mesterrel, hogy egy nagyon szép lány bele van bolondulva. Szeretne is a lány az öreggel találkozni, de nincsen megfelelő ruhája, cipője, napernyője s egy kis aprópénzre volna szüksége, hogy a mondottakat beszerezhesse. A pénzt megkapta a fiu s mindjárt el is költötte. Csak később jött rá G., hogy be van csapva. Feljelentést is tett illetékes helyen, de akkor már egy krajcár se volt a körmönfontan kicsalt pénzből. Mi lesz ebből a csemetéből, ha majd megnő?

— **A magyarországi munkások rokkant és nyugdíjjelet** 110. számú fiókpénztár által 1908. aug. 16-án a Györke-féle vendéglőben rendezett jótékony célú táncmulatságon felülfizettek: Macsek Ferenc 4 kor., Kluger Fülöp, Sztranzky Ferenc, Jekel József 2—2 kor., Gazda Adolf 1 K. 50 fill., Ruder N., Müller Gusztáv, Mogos József, Bogdán Sándor, Krausz Sándor, Altmann János, Matuska György, Mogos József 1—1 kor., Schulleri Gyula 60 fill., Füzér Kálmán 20 fill., Kuria Károly 10 fill. A nemes cél érdekében fogadják hálás köszönetünket. Rendezőség.

— **Szeszes folyadék-készletek bejelentése.**

A dévai m. kir. pénzügyigazgatóság közhírré teszi, hogy mindazok a személyek, kik az 1908. évi szeptember hó 1-5-ös napján a szabad forgalomba már átment, vagyis az 1899. évi XX. t.-c. szerinti szeszadóval és az 1899. évi XXIV. t.-c. szerinti szeszadópotlékkal is már megadóztatott olyan égetett szeszes folyadékok készletével bírnak, mely összesen 20, illetőleg 5 liternél több alkoholt tartalmaz, az 1908. évi XXVIII. t.-c. 121. és 123. §-ai értelmében kötelesek legkésőbb az 1908. évi szeptember hó 3-ik napjáig a folyadék mennyiségét és annak alkoholtartalmát, valamint azon községet és helyiséget, melyben az a folyadék tartatik, az illető készlet tartási helyére nézve illetékes pénzügyőri szakasznál írásban két példányban bejelenteni, tekintet nélkül arra, hogy ezek a készletek saját vagy idegen helyiségekben vannak elhelyezve. Ha az égetett szeszes folyadékok összes készlete az 1899. évi XXV. t.-c. szerinti alárusításra vagy kimérésre jogosultsággal bíró személyek birtokában 10 liter, más háztartásokban pedig a családfő birtokában 5 liter tiszta alkoholt meg nem halad, azt nem kell bejelenteni. Minden más esetben a szabad forgalomba már átment összes készlet, ide értve a pótdadó alá nem eső 10, illetve 5 liternyi mennyiséget is, bejelentendő. A bejelentéshez szükséges őrlapok az előállítási költségek megtérítése mellett minden pénzügyőri szakasznál kaphatók. A készletek bejelentése és a készletek után esedékes pótdadónak befizetése a birtokosnak képezi kötelességét. Az egy ugyanazon fél birtokában ugyanabban a községen (városban), habár különböző helyiségekben levő folyadékok egy bejelentésbe foglalhatók, de az ugyanazon fél birtokában különböző községekben (városokban) levő égetett szeszes folyadékokról községenként külön-külön bejelentések teendők. Likőröknél és rozsolisnál, ha a cukortartalom egy hektoliter folyadéknál legalább 10 kilogrammot tesz, az alkoholtartalmat nem kell bejelenteni, hanem jogosítva van a fél az egész ilyen likőr- illetve rozsolis készletet hektoliterenkint 35 hektoliteriok alkohollal bejelenteni. Ha ezt a kedvezményt az e nemű folyadékok egész készletére nézve együttesen nem veszi igénybe, akkor az egész készletnek tényleges alkoholtartalma jelentendő be. Minden más olyan esetben azonban, midőn a bejelentés kötelezettsége alá eső égetett szeszes folyadékok az 1908. évi szeptember hó három első napján szállítás alatt állanak, a nélkül, hogy már bejelentve, és pótdadóval megadóztatva lennének, a bejelentés megtétele és a pótdadó befizetése az áru átvételének képezi kötelességét, ki a bejelentést a szesz megérkezésétől számítva legkésőbb 48 óra alatt megtenni

köteles. Ha az 1908. évi szeptember hó 1-én meglevő égetett szeszes folyadékok készletének a fentiek szerinti bejelentése elmulasztatik, vagy ha a bejelentett alkoholenyiség 10 százalékkal csekélyebb annál a mennyiségnél, mely a hivatalos felvételnél megállapították: az 1908. évi XXVIII. t.-c. 121. §-a értelmében az így meg rövidített, vagy a megrövidítés veszélyének kitétt pótdó 4-szeres összegétől annak 8-szoros összegéig terjedhető pénzbüntetés alkalmazatik.

A magyar színészet érdekében a belügyminiszter 108805/I. szám alatt alábbi «Körrendelet»-et adta ki valamennyi törvényhatóságnak: A 33315/1884. számú itteni körrendelet a törvényhatóságok intézkedését kéri arra nézve, hogy oly helyeken, hol magyar színtársulat működik arra az időre más színtársulatnak, dal-társulatnak, lovardának vagy egyéb mutatványosoknak helyhatósági engedélyt ne adjanak. Minthogy e körrendeletet az országos színészegyesület följelentése, de saját tapasztalásom szerint is sok helyütt nem veszik figyelembe ami sok színtársulatnak jelentékeny anyagi kárát, sőt több esetben anyagi romlását vonja maga után, szükségesnek tartom az illető törvényhatóságokat figyelmeztetni, hogy az eléggé nehéz viszonyokkal küzdő vidéki magyar színészetnek a hatóságok részéről való megóvása a törvényhatóságoknak elsőrendű hazafias kötelessége. A magyar nyelv és kultúra a nemzeti érzés fejlesztésére és ápolására közreható magyar színészet támogatásában a törvényhatóságok egy nemes célt szolgálnak és hathatósan elősegítik állami és nemzeti ideáljaink kiépítésének nagy művét. Bizalommal a helyi hatóságok eljárása és a törvényhatóságok ellenőrző működése iránt, nem kételkedem abban, hogy méltányolva a magyar színészet kulturmisszióját s felfogva ennek fontosságát megteszik a magyar színészek érdekében szükséges intézkedéseket. Felhívom ennél fogva a törvényhatósági engedélyek kiadására jogosított hatóságokat megfelelő utasítással lássa el, s e hatóságoknak a színigazgatókkal szemben tanúsított magatartását állandóan ellenőrizze.

A hirlapi «kacsa» eredete. A hirlapi «kacsa» eredetéről következő történetet mondja el egy francia lap. A brüsszeli akadémia egyik tagját az újságok különféle képpen gyanúsították. A derék akadémikus bosszankodott a dolgon és elmés módon állt boszút az újságokon. Az egyik laphoz egy hirt küldött be, amelyikben a kacsák óriási falánkságáról számolt be. Azt írta, hogy husz kacsát együvé zárt, azután egyet levágatott, apróra felvagdaltatott és a kacsáknak eledelül adta. A kacsák jóízűen felfalták szerencsétlen társukat, sőt jól lakmároztak következő nap a tizenhatszadik kacsából, majd a tizenhetedikből és így tovább. Mert a még meglevők minden nap valamelyik társukat kapták ebédre. Tizenkilenc nap múlva csak egy kacsa maradt, amelyik illetően módon mind a tizenkilenc kollégáját megette. Ez a kis történetke amely igen szellemesen volt megírva, a lapoknál nem várt sikert aratott, amely a szerző legvérmesebb reményeit is felülmutatta. Lassankint végigjárta Európa sajtóját, sőt Amerikába is eljutott. Sokat nevettek annak idején ezen kacsahistórián és a «kacsa» szó új forgalmá vált a hirlapirodalomban.

Magyar Kir. Államvasutak. Üzletvezetőség Arad.

23566—1908. II. sz.

Versenyárgyalási hirdetés.

A magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége nyilvános írásbeli pályázatot hirdet: A Petrozsény állomás mellett létesítendő petrozsényi tároló és rakodó vágányhálózat részére összesen mint-

egy 82.600 köbméter teljesítendő földmunka és 6500 köbméter sziklarepezítés végrehajtására.

A pályázati feltételek, a szerződés tervezete, az ajánlati minta és az ajánlati költségcsatolás a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége pályafentartási osztályában (II. osztály) és Petrozsényben a petrozsényi osztálymérnökség irodájában kettő korona lefizetése mellett, a hivatalos órák alatt délelőtt 8-tól délután 2 óráig bármikor beszerezhetők, vagy írásbeli megkeresés mellett a megfelelő összeg előzetes megküldése után királyi postán is megkaphatók. Az építmennyi tervet a pályafentartási osztálynál és a petrozsényi osztálymérnökségnél megtekinthetők. Ugyancsak az említett hivatalnál megtekinthetők: a munkák és szállítások kiadására vonatkozó feltétfüzet általános határozatai és a feltétfüzetek részletes határozatai is, melyek a magyar kir. államvasutak igazgatóságának budapesti nyomtatványtárából megszerelhetők.

Ajánlat csak az összes föld és sziklamunka végrehajtására tehető.

A talaj minőségéről ajánlattevő a helyszínen az eszköztől bányafeltörés és próbagödrök megtekintése által meggyőződést szerezhet és ily kutatást maga is végezhet. Azért, hogy a talaj minősége a hivatalosan megállapított minőségnek ott is megfelelő-e, hol hivatalos részről furás nem történt, szavatosság a vállalkozóval szemben nem vállalható.

Az ajánlatot 1 koronás magyar okmánybélyeggel, az ajánlat mellékleteit, ugymint pályázati feltételek, szerződés tervezet és költségcsatolást pedig ikenként 30 filléres magyar okmánybélyeggel ellátva, lepecsételt borítékban a következő felirattal:

«Ajánlat a 23566—908. sz. versenyárgyalási hirdetés alapján a magyar királyi államvasutaknak petrozsényi tároló és rakodó vágányhálózata részére végrehajtandó föld- és sziklamunkára» kell benyújtani, vagy postán beküldeni és pedig legkésőbb 1908. évi szeptember hó 1-én déli 12 óráig az aradi üzletvezetőség általános osztályának (I. oszt.) főnökéhez.

Az ajánlatok a benyújtásra kitűzött határidő letelével a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége I. osztályában azonnal felbontatnak, mely alkalommal az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői is jelen lehetnek.

Az ajánlatok feletti döntés határideje a pályázati határidőtől számított 15 napon állapították meg.

Az ajánlatok benyújtását megelőző napon, vagyis 1908. évi augusztus hó 31-én déli 12 óráig a pályázók-nak 8000 azaz nyolcezer korona bántpénzt kell a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségének gyűjtő pénztáránál, hivatkozással a hirdetés versenyárgyalás számára, akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapírokban letenni, — mely bántpénz esetleg posta útján is beküldhető.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítottak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Azon felek, kik a postatakarékpénztár cheque-forgalmában bent vannak, a bántpénzt a postatakarékpénztár útján is letehetik.

Az ajánlatban a bántpénz letételének megtörténte megemlítendő ugyan, de az erről nyert letéti jegy nem csatolandó, hanem igazolásul csak a bántpénz feladását bizonyító postai feladó levél, vagy esetleg a letéti jegy közjegyzőileg hitelesített másolata melléklendő.

Az itt felsorolt feltételektől eltérő, szabálytalanul kiállított, az ajánlattevő, vagy meghatalmazottja által alá nem irt, javított, vagy vakart szövegű, pecséttel le nem zárt, sértett borítékba helyezett, a kitűzött határidő után érkezett, a pótlólag vagy esetleg táviratilag tett és oly ajánlatok, melyekre nézve az előirt bántpénz előlegesen le nem tétetett, figyelembe nem vétetnek.

Arad, 1908. augusztus hó.

Az üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjazatik.)

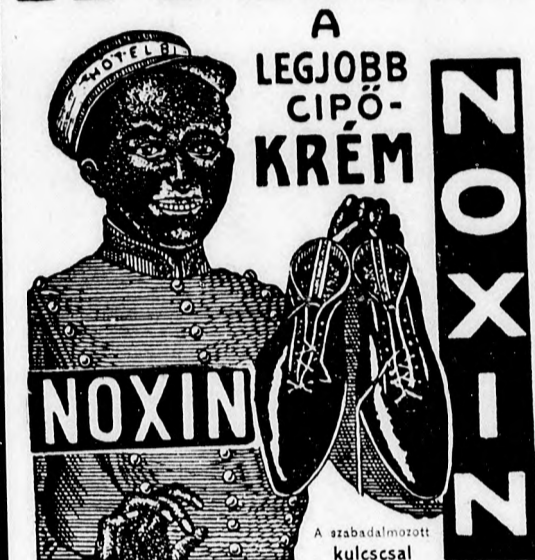
Szénát, szalmát eladok

bármily nagy mennyiségben.

Közvetítőknak magas jutalék.

Schreier Béla takarmány-
nagykereskedő. **Budapest.**
Népszínházutcza 22. sz. Telefon 20—52.

NOXIN

Minden jobb üzletben kapható
Hochsinger Testvérek Budapest.
Özv. Grün Mórénál Petrozsényben.

Megérkezett

a híres **Baró Bohus László-féle uradalmi nemes fajú vérvörös görög-dinnye.**

Jutányosan kapható a **Gruber-féle vegyeskereskedésben** állandóan behűtve.

Ugyanott árusítatik a legkitünőbb világsi **gyógy csemege szőlő** 5 kilós kosarakban 1.40 ft.

Turkesztán és ananász cukor-dinnye kilója ... .. 24 fillér.

Minden dinyén az uradalmi korona látható.

BOHN M. ÉS TÁRSAI

NAGYKIKINDA és ZSOMBOLYA.

Legrégibb, legnagyobb és legjobb telep e szakmában Ausztria-Magyarországon a

BOHN-féle TÉGLAGYÁRAK

NAGYKIKINDÁN ÉS ZSOMBOLYÁN.

Alapítattott 1864.-ben — Legelőkelőbb referenciák. — Alapítattott 1864.-ben.

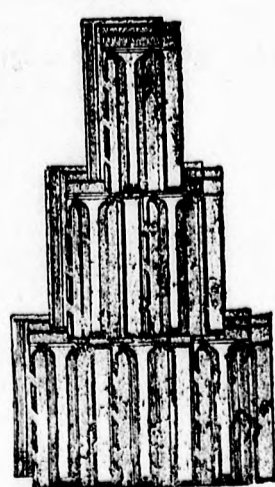
50 millió évi gyártás

a cs. és kir. szab. Bohn-féle biztonsági átfedő cserepekből

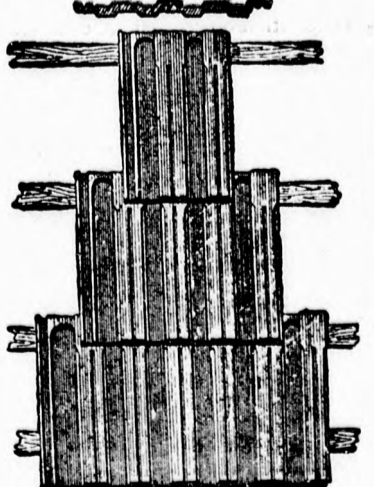
VASOXYD természetes vörös színben vagy kátrányozva.

GYÁRTMÁNYOK: Bohn-féle szabadalmazott biztonsági átfedőcserepek. Legolcsóbb, legszebb tetőzet.

Képes árjegyzék és minták kívánatra ingyen és bármintve.

Nagykikindai gyártmány. Bohn-féle szab. biztonsági átfedő-cserep 272. szám.

Zsombolyai gyártmány. Ssab. bizt. préselt átfedőcserep 253. sz.

M E G H I V Ó.

A „Petrozsényi takarékpénztár részvény-társaság“
1908. szeptember hó 2-án d. u. 5 órakor saját helyiségében

RENDKIVÜLI KÖZGYÜLÉST

tart, melyre a t. részvényeseket az alapszabályok 48. §-ára való hivatkozással tisztelettel meghívjuk.

T Á R G Y S O R O Z A T:

1. Az 1908. június hó 24-én kibocsátott 2000 darab részvény jegyzésének és a névérték 30%-os befizetésének megállapítása.
2. Az alapszabályok 3, 6, 7, 8, 22, 42, 55, 59, 62, 63 és 68 §-ainak megváltoztatása.
3. Egy igazgatósági tag választása.

A petrozsényi takarékpénztár részvény-társaság igazgatósága.

A részvények a következő helyeken tehetők le:

Petrozsényben: a társaság pénztáránál, vagy

Aradon: az Arad-čsanádi gazdasági takarékpénztár részvény-társaságnál, vagy

Déván: a Közgazdasági bank részvény-társaságnál.

48. §. A közgyűlésen 1 drb. részvény után egy szavazattal bir minden részvényes, a ki részvényét a még le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlésre kitűzött határnap előtt 24 órával a társaság pénztáránál Petrozsényben, vagy a hirdetményben e célra kijelölt más helyeken letette. Minden további részvény ugyanezen feltételek mellett szintén egy-egy szavazatra jogosit. A részvényes jogát személyesen, vagy meghatalmazott útján gyakorolhatja.

Kiskorúak vagy gondnokság alatt állók csak törvényes gyámjuk, vagy gondnokjuk, nők férfi meghatalmazott útján gyakorolhatják jogukat.

A részvényes szavazati jogát a közgyűlésen csak akkor gyakorolhatja, ha mint részvénytulajdonos a részvénykönyvbe a közgyűlést megelőzőleg legalább 3 hó óta be van vezetve.

FIGYELEM!

A n. é. közönségnek b. figyelmébe ajánlom, hogy

Petrozsényben a Kossuth Lajos-utcában
(Warhanek-féle házban)

férfi- női- és gyermek-
RUHA-ÜZLETET

nyitottam.

Üzletemben nagymennyiségben raktáron tartok

kalapokat

és czipőket.

Áruim jósága és olcsóságáról méltóztasson a n. é. közönség mielőbb meggyőződést szerezni. Kiváló tisztelettel

GRÜNBLATT GERSON.

Üzleti elv:

„Nagy forgalom, kevés haszon.“

Hálószoba berendezés

csirbolya fenyőből

o olcsón eladó. o

Gross Hermann.

VENDÉGLŐ ÁTVÉTEL!

Értesitem a n. é. közönséget, hogy Vulkánban levő HERMANN IZIDOR-féle Központi vendéglőt átvettem s a mai kor igényeinek megfelelően renováltam, melyet: **1 sör-csarnok, 1 kimérő helyiség, 1 külön étterem, 1 kerthelyiség és kávéházból álló** . . . . .

KÖZPONTI VENDÉGLŐ

cimen folyó év augusztus hó 8.-án ünnepélyesen megnyitottam, s a n. é. közönség kegyes pártfogásába ajánlom.

Kitűnő magyar konyháról, valódi, világhírű kőbányai részvény-sörfőzde, palackos, hordó és poharas sörről, valódi hamisítatlan faj erdélyi és gyoroki, asztali és csemege borokról gondoskodva van. Havi étkezésre előfizetőket (abonenseket) jutányos áron elfogadok. — Családi ebéd, vacsorák (táblet de hatte).

Zóna és villás reggelik.

Pontos és előzékeny kiszolgálás.

A nagyérdemű közönség számos látogatását kéri:

Bózsa D. Jenő

vendéglős.

VENDÉGLŐ ÁTVÉTEL!